Vastuullisuusohjelma

Keski-Suomen Liikunta ry

Päivitetty 18.2.2026

KESKI-SUOMEN
LIIKUNTA

Keski-Suomen Liikunta ry:n vastuullisuusohjelma

"Vastuullisuus on osana kaikkea toimintaamme ja arjen valintojamme”

Keski-Suomen Liikunta ry:n toiminta perustuu vastuullisuuteen. Olemme yhdessä jäsenyhdistystemme kanssa tekemässä suomalaisesta yhteiskunnasta vastuullisempaa, reilumpaa ja liikunnallisempaa.

Tämän vastuullisuusohjelman tarkoituksena on kuvata KesLin toiminnan vastuullisuutta. Vastuullisuusohjelma tarkistetaan vuosittain, jolloin se toimii myös toiminnan arvioinnin ja kehittämisen välineenä. Tämä vastuullisuusohjelma toimii myös perehdyttämisen välineenä työntekijöille, hallituksen jäsenille ja työharjoittelijoille. Tavoitteenamme on varmistaa, että KesLissä sekä jäsenseuroissamme on osaamista ja resursseja järjestää toiminta vastuullisesti, turvallisesti ja kestävän kehityksen mukaisesti.

Ymmärrämme mahdollisuutemme vaikuttaa keskisuomalaisten seurojen, varhaiskasvatuksen yksiköiden sekä koulujen ja oppilaitosten arkeen toimia vastuullisesti ja reilusti. Toimimme vastuullisesti yhdessä sidosryhmiemme kanssa ja varmistamme myös oman toimintamme teettämällä kyselyn säännöllisesti omasta toiminnastamme. Päivitämme jatkuvasti omaa vastuullisuusohjelmaamme ja toimintatapojamme.

Vastuullisuustyö elää ajassa, ja on mukana kaikessa toiminnassamme ja arjen valinnoissa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön arvio Keski-Suomen Liikunnan vastuullisuustyöstä 2024 (max 3):

Hakija	Hyvä hallinto	Tasa-arvo ja yhd.vert.	Turvallinen ty	Ymp vastuu	YHT	Aik. 2021	Kehitys
Keski-Suomen Liikunta ry	2,75	3	2,37	3	2,78	2,45	0,33

KESKI-SUOMEN LIIKUNTA

Vastuullisuusohjelman sisältö

Hyvä hallinto

Turvallinen toiminta-ympäristö

Yhdenvertai-suus, tasa-arvo ja eettisyys

Ympäristö, ilmasto ja kestävä kehitys

Tuki jäsenten vastuulliseen toimintaan

KESKI-SUOMEN LIIKUNTA

Hyvä hallinto

1. Tavoite

Hyvän hallinnon mukainen toimintamme herättää luottamusta ja tyytyväisyyttä, on osallistavaa ja takaa toiminnan laadun sekä jatkuvuuden. Sääntömme ja määräyksemme ennaltaehkäisevät epäasiallista käytöstä ja mahdollistavat siihen puuttumisen. Toimintamme on hyvin suunniteltua ja johdettua sekä jäsenten tarpeeseen perustuvaa.

- Toimintasääntömme ovat vastuullisuuden näkökulmasta ajan tasalla.
- Toimimme läpinäkyvästi noudattaen sovittuja sääntöjä ja hyviä toimintatapoja.
  Meillä on selkeä prosessi tilanteisiin, joissa näitä ei noudateta.
- KesLin toiminta-ajatus ja arvot tukevat vastuullisuutta.
- Taloudenpitomme ja varainhankintamme on vastuullista
- Toteutamme vastuullista henkilöstöjohtamista.
- Osallistamme säännöllisesti jäsenyhdistyksiä, luottamushenkilöitä sekä työntekijöitä toiminnan suunnitteluun

https://www.kesli.fi/kesli/vastuullisuus/hyva-hallinto/

KESKI-SUOMEN LIIKUNTA

Hyvä hallinto

2. Yleishallinto

Hallintolaissa säädetään hyvän hallinnon perusteista. Niihin kuuluvat muun muassa hallinnon oikeusperiaatteet, jotka ohjaavat päätösharkintaa ja muuta asian käsittelyä.

Hallinnon oikeusperiaatteita ovat:

- *yhdenvertaisuusperiaate*
- *tarkoitussidonnaisuuden periaate*
- *objektiviteettiperiaate*
- *suhteellisuusperiaate*
- *luottamuksensuojaperiaate*

Hyvän hallinnon perusteisiin kuuluvat myös:

- *palveluperiaate ja palvelun asianmukaisuus*
- *neuvontavelvollisuus*
- *hyvän kielenkäytön vaatimus ja*
- *yhteistyövelvoite*

Yleishallinnon vastuut määritelty johtosäännössä.

KESKI-SUOMEN LIIKUNTA

Hyvä hallinto

Hallitus

- Hallituksen vastuullisuuskoulutus vuosittain.
    - hallituksen jäsenten sekä muiden luottamushenkilöiden mahdolliset esteellisyydet
    - Yhdistyksen säännöt
    - Johtosääntö
    - Toimintasuunnitelma ja strategia
    - henkilöstön palkitsemisjärjestelmä
    - Työehtosopimus
    - Kehityskeskustelu (aluejohtaja)
- Vahvistaa henkilöstön toimenkuvat (strategian mukaisesti)
- Uusien jäsenten hyväksyminen
    - Jäsenhakemusten liitteenä pyydetään yhdistyksen tilinpäätöstiedot

Aluejohtaja

- Strategian valmistelu ja toteuttaminen
- Toimintasuunnitelman käytäntöön vienti
- Henkilöstöjohtaminen
    - Kehityskeskustelut kerran vuodessa
    - Työharjoittelijoiden opastus ja tuki
    - Viestintä
    - Organisaation viestinnän kokonaisvastuu
    - Viestintäsuunnitelma
    - Kriisiviestintä
    - Vastuullisuusviestintä

KESKI-SUOMEN LIIKUNTA

Hyvä hallinto

3. Taloushallinto

Hallitus

- Kokonaisvastuu yhdistyksen taloudesta

- taloussuunnitelman hyväksyminen, talouden seuranta, nimittää tositetarkastajat

Aluejohtaja

- Vastuu koko talousarvion tavoitteiden toteutumisesta, kokonaisseuranta ja raportointi (henkilöstö ja hallitus)

Henkilöstö

- Vastuu oman kustannuspaikan toteutumisesta. Seuranta ja raportointi aluejohtajalle

4. Henkilöstöhallinto

Hallitus

- Palkkaus ja palkantarkistukset

- kokoaikaiset työntekijät, huomioiminen ja palkitseminen

Aluejohtaja

- Työhyvinvointi

- laajennettu työterveyssopimus

- työkyvyn hallinta-asiakirja

- viikottaiset yhteispalaverit, vuosittaiset kehityskeskustelut

- liikuntaedut

- Hyvän työkäyttäytymisen pelisäännöt

KESKI-SUOMEN LIIKUNTA

Turvallinen toimintaympärstö

1. Tavoite

Keski-Suomen Liikunta ry:n vastuullisuusohjelman yksi keskeisimmistä tavoitteista on turvallisen toimintaympäristön rakentaminen kaikille toimijoille. Tämä tarkoittaa Keski-Suomen Liikunnan henkilöstöä, sekä viestinnän ja koulutuksen kautta myös koko jäsenistöä. Toimintaympäristöllä käsitetään myös työskentelyolosuhteita. Tässä tarkoitetaan sekä Keski-Suomen Liikunta ry:n hallitusta, työryhmiä, henkilökuntaa sekä tapahtumiin osallistuvia tahoja.

- Luomme positiivisen ja kannustavan ilmapiirin, jossa jokainen kokee olevansa arvostettu.
- Toimintamallimme epäasialliseen käytökseen puuttumiseen on selkeä
- Rakennamme käytännöt ja ohjeistukset fyysisen turvallisuuden edistämiseen

Noudatamme turvallisen tilan periaatteita:
Turvallisen tilan periaatteisiin kuuluvat kunnioitus kaikkia ihmisiä kohtaan, itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen, ennakkoluulottomuus ja avoimuus, toisten osallistamisen varmistaminen, sekä epäasialliseen käytökseen puuttuminen. Periaatteiden tavoitteena on luoda ympäristö, jossa jokainen kokee olevansa tervetullut, voi olla oma itsensä ilman pelkoa syrjinnästä tai häirinnästä ja tuntee olonsa henkisesti sekä fyysisesti turvalliseksi.

KESKI-SUOMEN LIIKUNTA

Turvallinen toimintaympärstö

2. Toimenpiteet

Aluejohtaja ja toimisto

- Riskien arviointi ja hallinta
    - *Työtilat ja -välineet*
    - *sopimus etätyöskentelystä*

- Tapahtumat
    - *turvallisuussuunnitelmat*
    - *tapahtuman aikaiset vastuut määritelty*

www.kesli.fi/kesli/vastuullisuus/turvallinen-toimintaymparisto/

KESKI-SUOMEN LIIKUNTA

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja eettisyys

1. Tavoite

Kaikki kokevat itsensä tervetulleeksi riippumatta mm. sukupuolesta, etnisestä taustasta, vammasta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai taloudellisesta tilanteesta. Edistämme aktiivisesti ja konkreettisesti yhdenvertaisia ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia osallistua liikuntaan ja urheiluun ja sen päätöksentekoon. Yhdenvertaisuusperiaatteet toteutuvat Keski-Suomen Liikunta ry:n kaikessa toiminnassa.

1.1. Eettinen ohjelma (Reilu Peli)
1.2. KesLissä noudatetaan eettisen ohjelman perusarvoja ja eettiseen toimintaan viitataan myös KesLin arvoissa.
1.3. Respect –arvot
Respect on urheilutoimijoiden aitoa arvostusta, oman itsensä ja kilpakumppanien kunnioittamista sekä mukanaolon tärkeyden korostamista.

2. Toimenpiteet

Luomme osallistumisen mahdollisuuksia kaikille. Edistämme tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista päätöksenteossamme ja toiminnassamme. Viestimme monipuolisesti:
kuva- ja sanavalintamme tukevat yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Viestinnässä nostamme rohkeasti yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoasioita.

www.kesli.fi/kesli/vastuullisuus/yhdenvertaisuus-tasa-arvo-ja-eettis/

KESKI-SUOMEN LIIKUNTA

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja eettisyys

Hallitus
- Tasa-arvo kirjattuna yhdistyksen säännöissä
- Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen kaikessa toiminnassa
    - hallitustyöskentely, muut luottamuselimet, ehdollepanotoimikunta, palkitsemistyöryhmä, rekrytoinnit
- Hallitus seuraa yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman toteutumista
- Hallitus toteuttaa kiittämis- ja palkitsemiskulttuuria
    - ansiomerkkisäännöt
    - Vuoden Urheilija palkitsemisohjesäännöt

Aluejohtaja
- Kannuste-, palkitsemis- ja muistamisjärjestelmän toteuttaminen
- Saavutettavuus kaikessa toiminnassa
- Tietosuojaseloste
- Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus kaikessa toiminnassa

Työntekijät
- Kaikilla mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoon

Harjoittelijat
- Harjoittelijat ovat tasa-arvoisessa asemassa arjen toiminnassa

Tapahtumat
- Tapahtumat ovat kaikille avoimet sekä varmistetaan tapahtumien saavutettavuus

KESKI-SUOMEN LIIKUNTA

Ympäristö, ilmasto ja kestävä kehitys

1. Tavoite

Vähennämme urheilun ympäristövaikutuksia ja teemme oman osamme ilmastonmuutoksen hillinnässä. Tunnistamme merkittävimmät urheilun ympäristövaikutukset ja teemme toimenpiteitä vaikutusten vähentämiseksi. Toteutamme itse ja näytämme esimerkkiä ympäristön huomioimisessa kaikessa toiminnassamme.

2. Toimenpiteet

- tunnistamme ja arvioimme oman toimintamme ympäristövaikutukset.
- vähennämme urheilun ympäristövaikutuksia muokkaamalla toimintatapojamme mm. kilpailujärjestelmien, tapahtumien järjestämisen, varusteiden, kulkutapojen, liikuntapaikkojen ja hankintojen osalta.
- viestimme ympäristöasioistamme ja -teoistamme aktiivisesti.

Keski-Suomen Liikunnalla on **ympäristöohjelma**, jonka toteutumista seuraamme ja arvioimme.

www.kesli.fi/kesli/vastuullisuus/ymparisto-ilmasto-ja-kestava-kehity/

KESKI-SUOMEN LIIKUNTA

Ympäristö, ilmasto ja kestävä kehitys

Toimisto

1. Energian- ja vedenkulutuksen vähentäminen
2. Jätteiden lajittelu ja kierrätys
3. Hankintojen ympäristövaikutusten huomioiminen
4. Liikkumisen päästöjen vähentäminen
5. Kestävä ravinnontuotanto - kasvisruokailun lisääminen
6. Viestintä

Tapahtumat

1. Käytetään kestäviä ja kierrätettäviä materiaaleja
2. Suositaan kestävää jätteenkäsittelyä
3. Käydään läpi vastuullisen tapahtuman muistilista

3. Seuranta ja arviointi

Seuraamme vuosittain ympäristöohjelman toimenpiteiden toteutumista sekä arvioimme niiden vaikuttavuutta omassa toimintaympäristössämme. Teemme tarvittaessa muutoksia suunnitelmaan sekä kehitämme sitä vuosittain hallituksen yhteisellä päätöksellä.

Kehittämiskohteet

- puutteita seurannasta
- oma toiminta suurimmaksi osaksi kaikilla ok, miten seurat (eli jäsenten informointi), vaikuttaminen kestävän kehityksen toimintaan alueella

KESKI-SUOMEN LIIKUNTA

Tuki jäsenten vastuulliseen toimintaan

1. Hyvä hallinto

- järjestämme säännöllisesti jäsenseuroillemme yhdistyksen hallinnon koulutusta
- puutumme jäsenyhdistystemme toimintaan, mikäli havaitsemme hyvän hallinnon vastakkaista toimintaa, ja kerromme hyvän hallinnon toimintamallin
- ohjaamme jäsenyhdistystemme toimintaa myös olemalla esimerkkinä
- kannustamme jäsenyhdistyksiämme läpinäkyvyyteen hallinnossa sekä viestimään asiasta
- tarjoamme jäsenetuna juridista apua jäsenyhdistyksillemme
- osana jäsenhakuprosessia tarkistamme uuden jäsenyhdistyksen toiminta- ja talouskertomuksen

2. Turvallinen toimintaympäristö

- tuotamme malleja, miten epäasialliseen käyttäytymiseen voi puuttua
- tarjoamme koulutusta, jossa tuotetaan työkaluja epäasialliseen käytökseen puuttumiseksi
- tarjoamme konsultaatioapua, mikäli jäsenyhdistys tarvitsee ulkopuolista apua asioiden ratkaisemiseksi
- varmistamme jäsenyhdistystemme turvallisen toimintaympäristön ottamalla asian esille osana kehittämisprosesseja

KESKI-SUOMEN LIIKUNTA

Tuki jäsenten vastuulliseen toimintaan

3. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

- osana kehittämisprosesseja varmistamme, että jäsenyhdistystemme säännöissä on mainittuna yhdenvertaisuus ja tasa-arvo
- tarjoamme koulutusta, jonka osana jäsenyhdistyksille luodaan ymmärrys yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta seuratoiminnassa
- vaikutamme siihen, että jäsenyhdistyksissämme toteutuu yhdenvertaisuus ja tasa-arvo
- kannustamme jäsenyhdistyksiämme myös viestimään aktiivisesti tehdyistä toimenpiteistä asiassa - puutumme jäsenyhdistystemme toimintaan, mikäli havaitsemme niiden toiminnassa yhdenvertaisuutta vasten tapahtuvia toimintoja

4. Ympäristö, ilmasto ja kestävä kehitys

- kannustamme jäsenyhdistyksiämme sekä liikkumaan harrastuksiin lihasvoimalla tai yhteiskuljetuksilla
- kannustamme jäsenyhdistyksiämme järjestämään tapahtumat ja leirit ympäristöystävällisiksi liikkumisen sekä tapahtumissa käytettävien välineiden, varusteiden ja tuotteiden näkökulmasta
- kannustamme jäsenyhdistyksiämme myös viestimään aktiivisesti tehdyistä toimenpiteistä asiassa
- vaikutamme liikuntapaikkojen suunnittelussa kestävän kehityksen mukaisiin ratkaisuihin

www.kesli.fi/kesli/vastuullisuus/tuki-jasenten-vastuulliseen-toimint/

Ohjeistus epäasialliseen käytökseen:
www.kesli.fi/kesli/vastuullisuus/tuki-jasenten-vastuulliseen-toimint/ohje-epaasialliseen-kaytokseen/

KESKI-SUOMEN LIIKUNTA

Taustamateriaalia

Järjestöjen hiilijalanjälkilaskuri >

KEKE-koutsi – vinkit ympäristövastuulliseen seuratoimintaan >
Ekokompassi ympäristöjärjestelmä (tapahtumille ja järjestölle) >
LTS: Ilmastonmuutos ja liikunta -sivusto >
Lupa välittää - lupa puuttua -materiaali (OK) >
Katso ohjeistuksemme epäasialliseen käytökseen >
Yhdenvertaisuus.fi >
THL: Sukupuolten tasa-arvo
Valtti – Näin otamme mukaan erilaisia liikkujia
Yhdenvertaiset mahdollisuudet harrastaa
Yhdistyslaki
Et ole yksin –palvelu
Ohjeistus valmentajille urheilussa tapahtuvan häirinnän ehkäisemiseksi
Seuran ohjaus- ja valmennuslinjaus
Urheiluyhteisön eettiset periaatteet (2025)

KESKI-SUOMEN LIIKUNTA